ಶ್ರೀ ಭೀಷ್ಮ ಸ್ತವರಾಜ

(ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ)

ಸಂಪಾದಕ : ಅರವಿಂದಲೋಚನ

ಶ್ರೀ ಭೀಷ್ಮ ಸ್ತವರಾಜ

(ಮಹಾಭಾರತದ ಶಾಂತಿಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಿಖಿತ)

ಸಂಪಾದಕ : ಅರವಿಂದಲೋಚನ

ಗತಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ೧೯೪೨ ಚಾಂದ್ರಮಾನ

ಶಾರ್ವರೀ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ

ಹೇಮಂತಋತುವಿನ

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಮಾಸದ

ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದ ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯಂದು ಈ ಗ್ರಂಥವು

ಪ್ರಕಟ

ಭೀಷ್ಮಸ್ತವರಾಜ

ಜನಮೇಜಯ ಉವಾಚ

ಶರತಲ್ಪೇ ಶಯಾನಸ್ತು ಭರತಾನಾಂ ಪಿತಾಮಹ: ।
ಕಥಮುತ್ಸೃಷ್ಟವಾನ್ ದೇಹಂ ಕಂಚ ಯೋಗಮಧಾರಯತ್ ॥ 1 ॥

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ಶೃಣುಷ್ವಾವಹಿತೋ ರಾಜನ್ ಶುಚಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತ: ।
ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಕುರುಶಾರ್ದೂಲ ದೇಹೋತ್ಸರ್ಗಂ ಮಹಾತ್ಮನ: ॥ 2 ॥

ನಿವೃತ್ತಮಾತ್ರೇ ತ್ವಯನ್ ಉತ್ತರೇ ವೈ ದಿವಾಕರೇ ।
ಸಮಾವೇಶ ಯದಾತ್ಮಾನಂ ಆತ್ಮನ್ಯೇವ ಸಮಾಹಿತ: ॥ 3 ॥

ವಿಕೀರ್ಣಾಂಶುರಿವಾದಿತ್ಯೋ ಭೀಷ್ಮ: ಶರಶತೈಶ್ಚಿತ: ।
ಶುಶುಭೇ ಪರಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ವೃತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತ್ತಮೈ: ॥ 4 ॥

ವ್ಯಾಸೇನ ವೇದವಿದುಷಾ ನಾರದೇನ ಸುರರ್ಷಿಣಾ ।
ದೇವಸ್ಥಾನೇನ ವಾತ್ಸ್ಯೇನ ತಥಾಶ್ಮಕಸುಮಂತುನಾ ॥ 5 ॥

ತಥಾ ಜೈಮಿನಿನಾ ಚೈವ ಪೈಲೇನ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಶಾಣ್ಡಿಲ್ಯ ದೇವಲಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮೈತ್ರೇಯೇಣ ಚ ಧೀಮತಾ ॥ 6 ॥

ಅಸಿತೇನ ವಶಿಷ್ಠೇನ ಕೌಶಿಕೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಹಾರೀತಲೋಮಶಾಭ್ಯಾಂ ಚ ತಥಾತ್ರೇಯೇಣ ಧೀಮತಾ ॥ 7 ॥

ಬೃಹಸ್ಪತಿಶ್ಚ ಶುಕ್ರಶ್ಚ ಚ್ಯವನಶ್ಚ ಮಹಾಮುನಿ: ।
ಸನತ್ಕುಮಾರ:ಕಪಿಲೋ ವಾಲ್ಮೀಕಿಸ್ತುಂಬರು: ಕುರು: ॥ 8 ॥

ಮೌದ್ಗಲ್ಯೋ ಭಾರ್ಗವೋ ರಾಮಸ್ತೃಣಬಿಂದುರ್ಮಹಾಮುನಿ: ।
ಪಿಪ್ಪಲಾದೋಽಥ ವಾಯುಶ್ಚ ಸಂವರ್ತ್ತ: ಪುಲಹ: ಕಚ: ॥ 9 ॥

ಕಾಶ್ಯಪಶ್ಚ ಪುಲಸ್ತ್ಯಶ್ಚ ಕ್ರತುರ್ದಕ್ಷ: ಪರಾಶರ: ।
ಮರೀಚಿರಂಗಿರಾ: ಕಾಶ್ಯೋ ಗೌತಮೋ ಗಾಲವೋ ಮುನಿ: ॥ 10 ॥

ಧೌಮ್ಯೋ ವಿಭಾಣ್ಡೋ ಮಾಣ್ಡವ್ಯೋ ಧೌಮ್ರ: ಕೃಷ್ಣಾನುಭೌತಿಕ: ।
ಉಲೂಕ: ಪರಮೋ ವಿಪ್ರೋ ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯೋ ಮಹಾಮುನಿ: ॥ 11 ॥

ಭಾಸ್ಕರಿ: ಪೂರಣ: ಕೃಷ್ಣ: ಸೂತ: ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕ:
ಏತೈಶ್ಚಾಂಯೈರ್–ಮುನಿಗಣೈರ್–ಮಹಾಭಾಗೈರ್–ಮಹಾತ್ಮಭಿ: ॥ 12 ॥

ಶ್ರದ್ಧಾದಮಶಮೋಪೇತೈರ್ವೃತಶ್ಚಂದ್ರ ಇವ ಗ್ರಹೈ: ।
ಭೀಷ್ಮಸ್ತು ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ: ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ಗಿರಾ ॥ 13 ॥

ಶರತಲ್ಪಗತ: ಕೃಷ್ಣಂ ಪ್ರದಧ್ಯೌ ಪ್ರಾಂಜಲಿ: ಶುಚಿ: ।
ಸ್ವರೇಣ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟೇನ ತುಷ್ಟಾವ ಮಧುಸೂದನಂ ॥ 14 ॥

ಯೋಗೇಶ್ವರಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಜಿಷ್ಣುಂ ಜಗತ್ಪತಿಂ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತ್ವಾ ವಾಗ್ವಿದಾಂ ಪ್ರವರ: ಪ್ರಭು: ।
ಭೀಷ್ಮ: ಪರಮಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಾಸುದೇವಮಥಾಸ್ತುವತ್ ॥ 15 ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಆರಿರಾಧಯಿಷು: ಕೃಷ್ಣಂ ವಾಚಂ ಜಿಗದಿಷಾಮಿ ಯಾಂ ।
ತಯಾ ವ್ಯಾಸಸಮಾಸಿನ್ಯಾ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮ: ॥ 16 ॥

ಶುಚಿಂ ಶುಚಿಪದಂ ಹಂಸಂ ತತ್ಪದಂ ಪರಮೇಷ್ಠಿನಂ ।
ಮುಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾತ್ಮಾನಂ ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ॥ 17 ॥

ಅನಾದ್ಯಂತಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ದೇವಾ ನರ್ಷಯೋ ವಿದು: ।
ಏಕೋ ಯಂ ವೇದ ಭಗವಾನ್ಧಾತಾ ನಾರಾಯಣೋ ಹರಿ: ॥ 18 ॥

ನಾರಾಯಣಾದ್–ಋಷಿಗಣಾಸ್ತಥಾ ಸಿದ್ಧಮಹೋರಗಾ: ।
ದೇವಾ ದೇವರ್ಷಯಶ್ಚೈವ ಯಂ ವಿದು: ಪರಮವ್ಯಯಂ ॥ 19 ॥

ದೇವದಾನವಗಂಧರ್ವಾ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಪನ್ನಗಾ: ।
ಯಂ ನ ಜಾನಂತಿ ಕೋ ಹ್ಯೇಪ ಕುತೋ ವಾ ಭಗವಾನಿತಿ ॥ 20 ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ವಿಶ್ವಾನಿ ಭೂತಾನಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಚ ವಿಶತಂತಿ ಚ ।
ಗುಣಭೂತಾನಿ ಭೂತೇಶೇ ಸೂತ್ರೇ ಮಣಿಗಣಾ ಇವ ॥ 21 ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ನಿನ್ಯೇ ತತೇ ತಂತೌ ದೃಢೇ ಸ್ರಗಿವ ತಿಷ್ಠತಿ ।
ಸದಸದ್ ಗ್ರಥಿತಂ ವಿಶ್ವಂ ವಿಶ್ವಾಂಗೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಿ ॥ 22 ॥

ಹರಿಂ ಸಹಸ್ರಶಿರಸಂ ಸಹಸ್ರಚರಣೇಕ್ಷಣಂ ।
ಸಹಸ್ರಬಾಹುಮುಕುಟಂ ಸಹಸ್ರವದನೋಜ್ಜ್ವಲಂ ॥ 23 ॥

ಪ್ರಾಹುರ್ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಯಂ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪರಾಯಣಂ ।
ಅಣೀಯಸಾಮಣೀಯಾಂಸಂ ಸ್ಥವಿಷ್ಠಂ ಚ ಸ್ಥವೀಯಸಾಂ ॥ 24 ॥

ಗರೀಯಸಾಂ ಗರಿಷ್ಠಂ ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಚ ಶ್ರೇಯಸಾಮಪಿ ॥ 25 ॥

ಯಂ ವಾಕೇಷ್ವನುವಾಕೇಷು ನಿಷತ್ಸೂಪನಿಷತ್ಸು ಚ ।
ಗೃಣಂತಿ ಸತ್ಯಕರ್ಮಾಣಂ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯೇಷು ಸಾಮಸು ॥ 26 ॥

ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚತುರಾತ್ಮಾನಂ ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಂ ಸಾತ್ವತಾಂ ಪತಿಂ ।
ಯಂ ದಿವ್ಯೈರ್ದೇವಮರ್ಚಂತಿ ಗುಹ್ಯೈ: ಪರಮನಾಮಭಿ: ॥ 27 ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ನಿತ್ಯಂ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಮದಂಗೇಷ್ವನುತಿಷ್ಠತಿ ।
ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಸರ್ವವಿತ್ ಸರ್ವ: ಸರ್ವಜ್ಞ: ಸರ್ವಭಾವನ: ॥ 28 ॥

ಯಂ ದೇವಂ ದೇವಕೀ ದೇವೀ ವಸುದೇವಾದಜೀಜನತ್ ।
ಭೌಮಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಗುಪ್ತ್ಯೈ ದೀಪ್ತಮಗ್ನಿಮಿವಾರಣಿ: ॥ 29 ॥

ಯಮನನ್ಯೋ ವ್ಯಪೇತಾಶೀರಾತ್ಮಾನಂ ವೀತಕಲ್ಮಷಂ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾನಂತ್ಯಾಯ ಗೋವಿಂದಂ ಪಶ್ಯತ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಿ ॥ 30 ॥

ಅತಿವಾಯ್ವಿಂದ್ರಕರ್ಮಾಣಂ ಅತಿಸೂರ್ಯಾತಿತೇಜಸಂ ।
ಅತಿಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಾನಂ ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ॥ 31 ॥

ಪುರಾಣೇ ಪುರುಷಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಯುಗಾದಿಷು ।
ಕ್ಷಯೇ ಸಂಕರ್ಷಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತಮುಪಾಸ್ಯಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ 32 ॥

ಯಮೇಕಂ ಬಹುಧಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಮಧೋಕ್ಷಜಂ ।
ನಾನ್ಯಭಕ್ತಾ: ಕ್ರಿಯಾವಂತೋಯಜಂತೇ ಸರ್ವಕಾಮದಂ ॥ 33 ॥

ಯಮಾಹುರ್ಜಗತ: ಕೋಶಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಹಿತಾ: ಪ್ರಜಾ: ।
ಯಸ್ಮಿ~ಂಲ್ಲೋಕಾ: ಸ್ಫುರಂತೀ ಮೇ ಜಲೇ ಶಕುನಯೋ ಯಥಾ ॥ 34 ॥

ಋತಮೇಕಾಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಯತ್ತತ್ಸದಸತೋ: ಪರಂ ।
ಅನಾದಿಮಧ್ಯಪರ್ಯಂತಂ ನ ದೇವಾ ನರ್ಷಯೋ ವಿದು: ॥ 35 ॥

ಪ್ರಯತಾ ನಿತ್ಯಮರ್ಚಂತಿ ಪರಮಂ ದು:ಖಭೇಷಜಂ ।
ಅನಾದಿನಿಧನಂ ದೇವಮಾತ್ಮಯೋನಿಂ ಸನಾತನಂ ॥ 36 ॥

ಅಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಮನಭಿಜ್ಞೇಯಂ ಹರಿಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಂ ।
ಯಂ ವೈ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಕರ್ತಾರಂ ಜಗತಸ್ತಸ್ಥುಷಾಂ ಪತಿಂ ।
ವದಂತಿ ಜಗತೋಽಧ್ಯಕ್ಷಮಕ್ಷರಂ ಪರಮಂ ಪದಂ ॥ 37 ॥

ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಂ ಯಂ ಗರ್ಭಮದಿತಿರ್ದೈತ್ಯನಾಶನಂ ।
ಏಕಂ ದ್ವಾದಶಧಾ ಯಜ್ಞೇ ತಸ್ಮೈ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 38 ॥

ಶುಕ್ಲೇ ದೇವಾನ್ ಪಿತೃನ್ ಕೃಷ್ಣೇ ತರ್ಪಯತ್ಯಮೃತೇನ ಯ: ।
ಯಶ್ಚ ರಾಜಾ ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ ತಸ್ಮೈ ಸೋಮಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 39 ॥

ಮಹತಸ್ತಮಸ: ಪಾರೇ ಪುರುಷಂ ಹ್ಯತಿತೇಜಸಂ ।
ಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮೃತ್ಯುಮತ್ಯೇತಿ ತಸ್ಮೈ ಜ್ಞೇಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 40 ॥

ಯಂ ಬೃಹಂತಂ ವೃಹತ್ಯುಕ್ಥೇ ಯಮಗ್ನೌ ಯಂ ಮಹಾಧ್ವರೇ ।
ಯಂ ವಿಪ್ರಸಂಘಾ ಗಾಯಂತಿ ತಸ್ಮೈ ವೇದಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 41 ॥

ಋಗ್ಯಜು: ಸಾಮಧಾಮಾನಂ ದಶಾರ್ಧಹವಿರಾತ್ಮಕಂ ।
ಯಂ ಸಪ್ತತಂತುಂ ತನ್ವಂತಿ ತಸ್ಮೈ ಯಜ್ಞಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 42 ॥

ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪಂಚಭಿರೇವ ಚ ।
ಹೂಯತೇ ಚ ಪುನರ್ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ತಸ್ಮೈ ಹೋಮಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 43 ॥

ಯ: ಸಹಸ್ರಸಮೇ ಸತ್ರೇ ಜಜ್ಞೇ ವಿಶ್ವಸೃಜಾಮೃಷಿ: ।
ಹಿರಣ್ಯಪಕ್ಷ:ಶಕುನಿಸ್ತಸ್ಮೈ ಹಂಸಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 44 ॥

ಪದಾಂಗಸಂಧಿಪರ್ವಾಣಂ ಸ್ವರವ್ಯಂಜನಭೂಷಣಂ ।
ಯಮಾಹುರಕ್ಷರಂ ದಿವ್ಯಂ ತಸ್ಮೈ ವಾಗಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 46 ॥

ಯಜ್ಞಾಂಗೋ ಯೋ ವರಾಹೋ ವೈ ಭೂತ್ವಾ ಗಾಮುಂಜಹಾರ ಹ ।
ಲೋಕತ್ರಯಹಿತಾರ್ಥಾಯ ತಸ್ಮೈ ವೀರ್ಯಾ ನಮ: ॥ 47 ॥

ಯ: ಶೇತೇ ಯೋಗಮಾಸ್ಥಾಯ ಪರ್ಯಂಕೇ ನಾಗಭೂಷಿತೇ ।
ಫಣಾಸಹಸ್ರರಚಿತೇ ತಸ್ಮೈ ನಿದ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 48 ॥

ಯಸ್ತನೋತಿ ಸತಾಂ ಸೇತುಮೃತೇನಾಮೃತಯೋನಿನಾ ।
ಧರ್ಮಾರ್ಥವ್ಯವಹಾರಾಂಗೈಸ್ತಸ್ಮೈ ಸತ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 49 ॥

ಯಂ ಪೃಥಗ್ಧರ್ಮಚರಣಾ: ಪೃಥಗ್ಧರ್ಮಫಲೈಷಿಣ: ।
ಪೃಥಗ್ಧರ್ಮೈ: ಸಮರ್ಚಂತಿ ತಸ್ಮೈ ಧರ್ಮಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 50 ॥

ಯತ: ಸರ್ವೇ ಪ್ರಸೂಯಂತೇ ಹ್ಯನಂಗಾತ್ಮಾಂಗದೇಹಿನ: ।
ಉನ್ಮಾದಾ: ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಸ್ಮೈ ಕಾಮಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 51 ॥

ಯಂ ಚ ವ್ಯಕ್ತಸ್ಥಮವ್ಯಕ್ತಂ ವಿಚಿನ್ವಂತಿ ಮಹರ್ಷಯ: ।
ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಮಾಸೀನಂ ತಸ್ಮೈ ಕ್ಷೇತ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 52 ॥

ಯಂ ತ್ರಿಧಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮಸ್ಥಂ ವೃತಂ ಷೋಡಶಭಿರ್ಗುಣೈ: ।
ಪ್ರಾಹು:ಸಪ್ತದಶಂ ಸಾಂಖ್ಯಾಸ್ತಸ್ಮೈ ಸಾಂಖ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 53 ॥

ಯಂ ವಿನಿದ್ರಾ ಜಿತಶ್ವಾಸಾ: ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಾ: ಸಂಯತೇಂದ್ರಿಯಾ: ।
ಜ್ಯೋತಿ: ಪಶ್ಯಂತಿ ಯುಂಜಾನಾಸ್ತಸ್ಮೈ ಯೋಗಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 54 ॥

ಅಪುಣ್ಯಪುಣ್ಯೋಪರಮೇ ಯಂ ಪುನರ್ಭವನಿರ್ಭಯಾ ।
ಶಾಂತಾ:ಸಂನ್ಯಾಸಿನೋ ಯಾಂತಿ ತಸ್ಮೈ ಮೋಕ್ಷಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 55 ॥

ಯೋಽಸೌ ಯುಗಸಹಸ್ರಾಂತ ಪ್ರದೀಪ್ತಾರ್ಚಿರ್ವಿಭಾವಸು: ।
ಸಂಭಕ್ಷಯತಿ ಭೂತಾನಿ ತಸ್ಮೈ ಘೋರಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 56 ॥

ಸಂಭಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ಚೈಕಾರ್ಣವಂ ಜಗತ್ ।
ಬಾಲ: ಸ್ವಪಿತಿ ಯಶ್ಚೈಕಸ್ತಸ್ಮೈ ಮಾಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 57 ॥

ಯದ್ಯಸ್ಯ ನಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಭೂತಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ।
ಪುಷ್ಕರೇ ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷಸ್ಯ ತಸ್ಮೈ ಪದ್ಮಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 58 ॥

ಸಹಸ್ರಶಿರಸೇ ಚೈವ ಪುರುಷಾಯಾಮಿತಾತ್ಮನೇ ।
ಚತು:ಸಮುದ್ರಪರ್ಯಾಯ ಯೋಗನಿದ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 59 ॥

ಯಸ್ಯ ಕೇಶೇಷು ಜೀಮೂತಾ ನದ್ಯ: ಸರ್ವಾಂಗಸಂಧಿಷು ।
ಕುಕ್ಷೌ ಸಮುದ್ರಾಶ್ಚತ್ವಾರಸ್ತಸ್ಮೈ ತೋಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 60 ॥

ಯಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಾ: ಪ್ರಸೂಯಂತೇ ಸರ್ವಪ್ರಳಯವಿಕ್ರಿಯಾ: ।
ಯಸ್ಮಿಂಶ್ಚೈವ ಪ್ರಲೀಯಂತೇ ತಸ್ಮೈ ಹೇತ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 61 ॥

ಯೋ ನಿಷಣ್ಣೋ ಭವೇದ್ರಾತ್ರೌ ದಿವಾ ಭವತಿ ವಿಷ್ಠಿತ: ।
ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಸ್ಯ ಚ ದ್ರಷ್ಟಾ ತಸ್ಮೈ ದ್ರಷ್ಟಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 62 ॥

ಅಕುಣ್ಠಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮುದ್ಯತಂ ।
ವೈಕುಣ್ಠಸ್ಯ ಚ ತದ್ರೂಪಂ ತಸ್ಮೈ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 63 ॥

ತ್ರಿ:ಸಪ್ತಕೃತ್ವೋ ಯ: ಕ್ಷತ್ರಂ ಧರ್ಮವಿತ್ ಕ್ರಾಂತಗೌರವಂ ।
ಕೃದ್ಧೋ ನಿಜಘ್ನೇ ಸಮರೇ ತಸ್ಮೈ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 64 ॥

ವಿಭಜ್ಯ ಪಂಚಧಾತ್ಮಾನಂ ವಾಯುರ್ಭೂತ್ವಾ ಶರೀರಗ: ।
ಯಶ್ಚೇಷ್ಟಯತಿ ಭೂತಾನಿ ತಸ್ಮೈ ವಾಯ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 65 ॥

ಯುಗೇಷ್ವಾವರ್ತತೇ ಯೋಗೈರ್ಮಾಸರ್ತ್ವಯನಹಾಯನೈ: ।
ಸರ್ಗಪ್ರಳಯಯೋ: ಕರ್ತಾ ತಸ್ಮೈ ಕಾಲಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 66 ॥

ಬ್ರಹ್ಮ ವಕ್ತ್ರಂ ಭುಜೌ ಕ್ಷತ್ರಂ ಕೃತ್ಸ್ನಮೂರುದರಂ ವಿಶ: ।
ಪಾದೌ ಯಸ್ಯಾಶ್ರಿತಾ: ಶೂದ್ರಾಸ್ತಸ್ಮೈ ವರ್ಣಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 67 ॥

ಯಸ್ಯಾಗ್ನಿರಾಸ್ಯಂ ದ್ಯೌರ್ಮೂರ್ಧಾ ಖಂ ನಾಭಿಶ್ಚರಣೌ ಕ್ಷಿತಿ: ।
ಸೂರ್ಯಶ್ಚಕ್ಷುರ್ದಿಶ: ಶ್ರೋತ್ರೇ ತಸ್ಮೈ ಲೋಕಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 68 ॥

ಪರ: ಕಾಲಾತ್ ಪರೋ ಯಜ್ಞಾತ್ಪರಾತ್ಪರಶ್ಚ ಯ: ।
ಅನಾದಿರಾದಿರ್ವಿಶ್ವಸ್ಯ ತಸ್ಮೈ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 69 ॥

ವಿಷಯೇ ವರ್ತಮಾನಾನಾಂ ಯಂ ತಂ ವೈಶೇಷಿಕೈರ್ಗುಣೈ: ।
ಪ್ರಾಹುರ್ವಿಷಯಗೋಪ್ತಾರಂ ತಸ್ಮೈ ಗೋಪ್ತ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 70 ॥

ಅನ್ನಪಾನೇಂಧನಮಯೋ ರಸಪ್ರಾಣವಿವರ್ಧನ: ।
ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಭೂತಾನಿ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 71 ॥

ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಧಾರಣಾರ್ಥಾಯ ಯೋಽನ್ನಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಚತುರ್ವಿಧಂ ।
ಅಂತರ್ಭೂತ: ಪಚತ್ಯಗ್ನಿಸ್ತಸ್ಮೈ ಪಾಕಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 72 ॥

ಪಿಂಗೇಕ್ಷಣಸಟಂ ಯಸ್ಯ ರೂಪಂ ದಂಷ್ಟ್ರಾನಖಾಯುಧಂ ।
ದಾನವೇಂದ್ರಾಂತಕರಣಂ ತಸ್ಮೈ ದೃಪ್ತಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 73 ॥

ಯಂ ನ ದೇವಾ ನ ಗಂಧರ್ವಾ ನ ದೈತ್ಯಾ ನ ಚ ದಾನವಾ: ।
ತತ್ತ್ವತೋ ಹಿ ವಿಜಾನಂತಿ ತಸ್ಮೈ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 74 ॥

ರಸಾತಳಗತ: ಶ್ರೀಮಾನನಂತೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಭು: ।
ಜಗದ್ಧಾರಯತೇ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ತಸ್ಮೈ ವೀರ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 75 ॥

ಯೋ ಮೋಹಯತಿ ಭೂತಾನಿ ಸ್ನೇಹಪಾಶಾನುಬಂಧನೈ: ।
ಸರ್ಗಸ್ಯ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ತಸ್ಮೈ ಮೋಹಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 76 ॥

ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಮಿದಂ ಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪಂಚಸ್ವವಸ್ಥಿತಂ ।
ಯಂ ಜ್ಞಾನೇನಾಭಿಗಚ್ಛಂತಿ ತಸ್ಮೈ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 77 ॥

ಅಪ್ರಮೇಯಶರೀರಾಯ ಸರ್ವತೋಬುದ್ಧಿಚಕ್ಷುಷೇ ।
ಅನಂತಪರಿಮೇಯಾಯ ತಸ್ಮೈ ದಿವ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 78 ॥

ಜಟಿನೇ ದಣ್ಡಿನೇ ನಿತ್ಯಂ ಲಂಬೋದರಶರೀರಿಣೇ ।
ಕಮಣ್ಡಲನಿಷಂಗಾಯ ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 79 ॥

ಶೂಲಿನೇ ತ್ರಿದಶೇಶಾಯ ತ್ರ್ಯಂಬಕಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಭಸ್ಮದಿಗ್ಧೋರ್ಧ್ವಲಿಂಗಾಯ ತಸ್ಮೈ ರುದ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 80 ॥

ಚಂದ್ರಾರ್ಧಕೃತಶೀರ್ಷಾಯ ವ್ಯಾಲಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನೇ ।
ಪಿನಾಕಶೂಲಹಸ್ತಾಯ ತಸ್ಮೈ ಉಗ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 81 ॥

ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಭೂತಾಯ ಭೂತಾದಿನಿಧನಾಯ ಚ ।
ಅಕ್ರೋಧದ್ರೋಹಮೋಹಾಯ ತಸ್ಮೈ ಶಾಂತಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 82 ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವ ಯತ: ಸರ್ವ ಯ: ಸರ್ವ ಸರ್ವತಶ್ಚ ಯ: ।
ಯಚ್ಚ ಸರ್ವಮಯೋ ನಿತ್ಯಂ ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮ: ॥ 83 ॥

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ್ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ ವಿಶ್ವಸಂಭವ ।
ಅಪವರ್ಗಸ್ಥಭೂತಾನಾಂ ಪಂಚಾನಾಂ ಪರತ:ಸ್ಥಿತ ॥ 84 ॥

ನಮಸ್ತೇ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ನಮಸ್ತೇ ಪರತಸ್ತ್ರಿಷು ।
ನಮಸ್ತೇ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ತ್ವಂ ಹಿ ಸರ್ವಮಯೋ ನಿಧಿ: ॥ 85 ॥

ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ವಿಷ್ಣೋ ಲೋಕಾನಾಂ ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯ ।
ತ್ವಂ ಹಿ ಕರ್ತಾ ಹೃಷೀಕೇಶ ಸಂಹರ್ತಾ ಚಾಪರಾಜಿತ: ॥ 86 ॥

ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೇ ಭಾವಂ ದಿವ್ಯಂ ಹಿ ತ್ರಿಷು ವರ್ತ್ಮಸು ।
ತ್ವಾಂ ತು ಪಶ್ಯಾಮಿ ತತ್ತ್ವೇನ ಯತ್ತೇ ರೂಪಂ ಸನಾತನಂ ॥ 87 ॥

ದಿವಂ ತೇ ಶಿರಸಾ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ದೇವೀ ವಸುಂಧರಾ ।
ವಿಕ್ರಮೇಣ ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾ: ಪುರುಷೋಽಸಿ ಸನಾತನ: ॥ 88 ॥

ದಿಶೋ ಭುಜಾ ರವಿಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವೀರ್ಯಂ ಶುಕ್ರ: ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ: ।
ಸಪ್ತ ಮಾರ್ಗಾ ನಿರುದ್ಧಾಸ್ತೇ ವಾಯೋರಮಿತತೇಜಸ: ॥ 89 ॥

ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ಪೀತವಾಸಸಮಚ್ಯುತಂ ।
ಯೇ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಗೋವಿಂದಂ ನ ತೇಷಾಂ ವಿದ್ಯತೇ ಭಯಂ ॥ 90 ॥

ಏಕೋಽಪಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಕೃತ: ಪ್ರಣಾಮೋ
ದಶಾಶ್ವಮೇಧಾವಭೃಥೇನ ತುಲ್ಯ: ।
ದಶಾಶ್ವಮೇಧೀ ಪುನರೇತಿ ಜನ್ಮ
ಕೃಷ್ಣಪ್ರಣಾಮೀ ನ ಪುನರ್ಭವಾಯ ॥ 91 ॥

ಕೃಷ್ಣವ್ರತಾ: ಕೃಷ್ಣಮನುಸ್ಮರಂತೋ
ರಾತ್ರೌ ಚ ಕೃಷ್ಣಂ ಪುನರುತ್ಥಿತಾ ಯೇ ।
ತೇ ಕೃಷ್ಣದೇಹಾ: ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಕೃಷ್ಣ–
ಮಾಜ್ಯಂ ಯಥಾ ಮಂತ್ರಹುತಂ ಹುತಾಶೇ ॥ 92 ॥

ನಮೋ ನರಕಸಂತ್ರಾಸ–ರಕ್ಷಾಮಣ್ಡಲಕಾರಿಣೇ ।
ಸಂಸಾರನಿಮ್ನಗಾವರ್ತತರಿಕಾಷ್ಠಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ ॥ 93 ॥

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾಯ ಚ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮ: ॥ 94 ॥

ಪ್ರಾಣಕಾಂತಾರಪಾಥೇಯಂ ಸಂಸಾರೋಚ್ಛೇದ ಭೇಷಜಂ ।
ದು:ಖಶೋಕಪರಿತ್ರಾಣಂ ಹರಿರಿತ್ಯಕ್ಷರದ್ವಯಂ ॥ 95 ॥

ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುಮಯಂ ಸತ್ಯಂ ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುಮಯಂ ಜಗತ್ ।
ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುಮಯಂ ಸರ್ವಂ ಪಾಪ್ಮಾ ಮೇ ನಶ್ಯತಾಂ ತಥಾ ॥ 96 ॥

ತ್ವಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಾಯ ಭಕ್ತಾಯ ಗತಿಮಿಷ್ಟಾಂ ಜಿಗೀಷವೇ ।
ಯಚ್ಛ್ರೇಯ: ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ತದ್ಧ್ಯಾಯಸ್ವ ಸುರೋತ್ತಮ ॥ 97 ॥

ಇತಿ ವಿದ್ಯಾತಪೋಯೋನಿರಯೋನಿರ್ವಿಷ್ಣುರೀಡಿತ: ।
ವಾಗ್ಯಜ್ಞೇನಾರ್ಚಿತೋ ದೇವ: ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಜನಾರ್ದನ: ॥ 98 ॥

ನಾರಾಯಣ: ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರಾಯಣಪರಂ ತಪ: ।
ನಾರಾಯಣಪರೋ ದೇವ: ಸರ್ವಂ ನಾರಾಯಣ: ಸದಾ ॥ 99 ॥

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಭೀಷ್ಮಸ್ತದ್ಗತಮಾನಸ: ।
ನಮ ಇತ್ಯೇವ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಪ್ರಣಾಮಮಕರೋತ್ತದಾ ॥ 100 ॥

ಅಭಿಗಮ್ಯ ತು ಯೋಗೇನ ಭಕ್ತಿಂ ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಮಾಧವ: ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದರ್ಶನಂ ಜ್ಞಾನಂ ದಿವ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ಯಯೌ ಹರಿ: ॥ 101 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನುಪರತೇ ಶಬ್ದೇ ತತಸ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನ: ।
ಭೀಷ್ಮಂ ವಾಗ್ಭಿರ್–ವಾಷ್ಪ–ಕಣ್ಠಾಸ್ತಮಾನರ್ಚುರ್–ಮಹಾಮತಿಂ ॥ 102 ॥

ತೇ ಸ್ತುವಂತಶ್ಚ ವಿಪ್ರಾಗ್ರ್ಯಾ: ಕೇಶವಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ।
ಭೀಷ್ಮಂ ಚ ಶನಕೈ: ಸರ್ವೇ ಪ್ರಶಶಂಸು: ಪುನ: ಪುನ: ॥ 103 ॥

ವಿದಿತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಯೋಗಂ ತು ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮ: ।
ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಯಾನಮೇವಾನ್ವಪದ್ಯತ ॥ 104 ॥

ಕೇಶವ: ಸಾತ್ಯಕಿಶ್ಚಾಪಿ ರಥೇನೈಕೇನ ಜಗ್ಮತು: ।
ಅಪರೇಣ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಧನಂಜಯೌ ॥ 105 ॥

ಭೀಮಸೇನೋ ಯಮೌ ಚೋಭೌ ರಥಮೇಕಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಾ: ।
ಕೃಪೋ ಯುಯುತ್ಸು: ಸೂತಶ್ಚ ಸಂಜಯಶ್ಚ ಪರನ್ತಪ: ॥ 106 ॥

ತೇ ರಥೈರ್ನಗರಾಕಾರೈ: ಪ್ರಯಾತಾ: ಪುರುಷರ್ಷಭಾ: ।
ನೇಮಿಘೋಷೇಣ ಮಹತಾ ಕಂಪಯಂತೋ ವಸುಂಧರಾಂ ॥ 107 ॥

ತತೋ ಗಿರ: ಪುರುಷವರಸ್ತವಾನ್ವಿತಾ
ದ್ವಿಜೇರಿತಾ: ಪಥಿ ಸುಮನಾ ಸ ಶುಶ್ರುವೇ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿಂ ಪ್ರಣತಮಥಾಪರಂ ಜನಂ
ಸ ಕೇಶಿಹಾ ಮುದಿತಮನಾಭ್ಯನಂದತ ॥ 108 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ರಾಜಧರ್ಮಾನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ ಭೀಷ್ಮಸ್ತವರಾಜೇ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂ–
ಶತಮೋಽಧ್ಯಾಯ: ॥